

בבא מציעא פג-ג

עניין: קוצים אני מכלה מן הכרם

רבי יאשיהו פינטו (הרי"ף) על העין יעקב

קוצים אני מכלה מן הכרם. ויש לדקדק בזה דלמא ר"א רוצה לכלות הקוצים כדי שלא תצא אש מלפני ה' ויפגע בצדיקים כדכתיב כי תצא אש ומצאה קוצים ודרשינן שהפורענות יוצאה בשביל רשעים ופוגעת תחלה בצדיקים. ויש לדחות משום הכי לוקח הקב"ה הצדיקים תחלה להיותם כפרה על הדור ומתוך כך שמא יראו במיתת הצדיקים ויחזרו הרשעים וישובו אבל ר' אלעזר היה מכלה קוצים וגם אפשר בתוכם איזה צדיק שיהיה טוב לשמים: קרי עליה כו'. פי' רש"י על הכובס ולפי זה

תולדות יעקב יוסף פרשת בהעלותך

ונראה דזהו תשובת ר"י בן קרחה לרבי אלעזר שהשיב קוצים אני מכלה מן הכרם, שתלה החסרון באחרים, וכפירוש מוהרש"א הנ"ל. והשיב רבי יהושע בן קרחה איפכא מסתברא, שיש לכל א' לתלות החסרון בעצמו, ובפרט הראש שנק' איש ובעל, יתלה סרחון הדור בעצמו כמו שעשה משה רבינו ע"ה. וזה שאמר רבי יהושע בן קרחה בעל הכרם יכלה את קוציו, ר"ל קוציו של עצמו יבער ויכלה תחלה, אז ממילא יתוקן קוצים אחרים ג"כ. ולבסוף הודה ר"א לזה וקיבל על עצמו יסורין עבור זה, והיינו כדי שיכלה קוציו והבן. וז"ש ויעש כן אהרן, להגיד שבחו של אהרן שזהו שבחו של אהרן שתיקן את עצמו תחלה, וזהו ויעש לשון תיקון כנודע. ואז אל מול פני המנורה בעלי צורה, העלה נרותיה שהם אנשי חומר. כאשר צוה ה' את משה שיאירו